

CHORWACJA

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne:

powierzchnia:	56 594 km ²	
ludność:	3,8 mln	
głowa państwa:	prezydent Zoran Milanović	od 18 lutego 2020 r.
premier:	pan Andrej Plenković	od 19 października 2016 r.
minister spraw zagranicznych:	pan Gordan Grlić-Radman	od 22 lipca 2019 r.
minister gospodarki i zrównoważonego rozwoju:	pan Davor Filipović	od kwietnia 2022 r.
minister planowania przestrzennego, budownictwa i skarbu państwa:	pan Branko Bačić	od 17 stycznia 2023 r.
ambasador Chorwacji w Polsce:	pan Tomislav Vidošević	od 9 stycznia 2019 r.
ambasador RP w Chorwacji:	pan Andrzej Jasionowski	od 1 stycznia 2018 r.
najbliższe wybory parlamentarne:	2024 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne:

WSKAŹNIKI	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
PKB (w mld EUR)	45,257	47,338	49,985	52,747	54,644	50,424	58,254	---	---
PKB na 1 mieszkańca (w EUR)	10 790	11 270	11 770	12 220	12 710	11 680	13 530	---	---
PKB (wzrost/spadek w %)	2,5	3,6	3,4	2,8	3,4	-8,6	13,1	6,3	1,2
Nadwyżka / deficyt budżetowy (% PKB)	-3,5	-1,0	0,6	-0,1	0,2	-7,3	-2,6	-2,3	-1,8
Dług publiczny (% PKB)	84,3	80,8	77,6	74,3	72,8	87,0	78,4	75,3	73,1
Inflacja (HICP w %)	-0,3	-0,6	1,3	1,6	0,8	0,0	2,7	10,7	6,5
Bezrobocie (w %)	16,2	13,1	11,2	8,5	6,6	7,5	7,6	6,3	6,0
Eksport towarów i usług (w mld EUR)	11,663	12,489	14,201	14,750	15,350	15,022	18,520	---	---
Import towarów i usług	18,563	19,791	21,976	23,886	25,153	23,477	29,230	---	---

Źródło: EUROSTAT, DG ECFIN (*dane wstępne, **prognoza)

1. Podstawowe informacje i sytuacja gospodarcza

Pod koniec 2014 r., po trwającej 6 lat recesji, chorwacka gospodarka powróciła na ścieżkę wzrostu i w latach 2015 – 2019 PKB kraju stale wzrastało o średnio 2 – 3%. Według prognoz DG ECFIN na skutek kryzysu gospodarczego wywołanego pandemią COVID-19 PKB Chorwacji miał zmniejszyć się w 2020 r. o 8,1%. Tym samym była to **największa recesja od czasu zakończenia tzw. wojny ojczyźnianej**, która trwała do 1995 roku.

Nastąpiło jednak szybkie odbicie chorwackiej gospodarki. **W 2021 r. PKB kraju wzrosło o 13,1%**. Komisja Europejska przewiduje, że **w całym 2022 r. chorwacka gospodarka wzrosła o 6,3%** (pierwotne szacunki zakładały wzrost o 3,4% r/r), a w 2023 r. wzrośnie o 1,2% (wobec przewidywanego wzrostu o 2,9% r/r).

Agencje ratingowe podniosły rating kredytowy dla Chorwacji w lipcu 2022 r. po spełnieniu przez kraj szeregu kryteriów, w tym stabilności cen, kursu walutowego i stóp procentowych, a także dyscypliny budżetowej oraz zakaz finansowania pieniężnego.

Według danych Eurostatu za grudzień 2022 r. **Chorwacja ma czwarte najniższe PKB per capita wśród państw członkowskich (70% średniej UE)** i znajduje się przed Bułgarią (57%), Grecją (64%) oraz Słowacją (69%).

Z początkiem 2023 r. **Chorwacja przystąpiła do strefy euro oraz stała się częścią strefy Schengen**. W ostatnich latach były to główne priorytety chorwackiego rządu na arenie międzynarodowej. W czerwcu 2022 r. Komisja Europejska i Europejski Bank Centralny, a w lipcu Rada UE wyraziła zgodę na przystąpienie Chorwacji do strefy euro z początkiem 2023 roku. Wcześniej, w lipcu 2020 r. została włączona do systemu ERM II. Od lat kraj realizuje reformy mające na celu spełnienie kryteriów konwergencji. Ponadto Chorwacja przeprowadziła dodatkowe reformy m.in. przeciwdziałające tzw. „praniu brudnych pieniędzy”, poprawiające jakość zarządzania w spółkach skarbu państwa oraz redukujące obciążenia administracyjne i finansowe krajowej gospodarki.

Celem chorwackiego rządu było m.in. ustabilizowanie finansów publicznych i systemu bankowego, co z kolei ma wpłynąć na wzrost inwestycji zagranicznych, niższe koszty transakcyjne dzięki eliminacji przewalutowania (w euro zaciągane są liczne kredyty i gromadzone oszczędności, korzysta z niej także turystyka, najważniejsza gałąź usług w Chorwacji) oraz wzmocnienie reputacji państwa i wejście do unii bankowej, co ma zwiększyć siłę oddziaływania Chorwacji w Unii Europejskiej.

Ponadto od 2018 r. ponad połowa chorwackich towarów importowanych i ponad 2/3 chorwackich towarów eksportowanych do krajów spoza UE była fakturowana w euro.

Chorwacja jest krajem, który tradycyjnie znacznie więcej importuje niż eksportuje (bilans handlowy w 2021 r. na poziomie ok. -11 mld euro), rekompensując tę nierównowagę znacznymi wpływami z turystyki (70% eksportu usług stanowią wpływy z turystyki). Według danych chorwackiego Głównego Urzędu Statystycznego w 2021 r. chorwacki eksport osiągnął wartość 21,3 mld euro, natomiast import – 32,3 mld euro. Eksport wzrósł w 2021 r. o niemal 30% w porównaniu do 2020 roku. W 2021 r. 69% chorwackiego eksportu pochodziło z UE, w porównaniu z 57% w 2012 r., a 74% importu z UE pochodziło z UE, w porównaniu z 61% w 2012 r. (dane celne).

Głównymi partnerami handlowymi Chorwacji są państwa członkowskie UE (70% eksportu i 77% importu). Wg danych chorwackiego Głównego Urzędu Statystycznego za 2021 rok największymi partnerami pod względem kierunków chorwackiego eksportu były: Słowenia (ponad 2,4 mld euro; ok. 13% udziału w całkowitym eksporcie Chorwacji), Włochy (2,4 mld euro; 12,5%), Niemcy (2,3 mld euro; 11,8%), Węgry (1,75 mld euro; 9%) oraz Bośnia i Hercegowina (1,6 mld euro; ok. 8,5%).

Polska znajdowała się na 10. miejscu pod względem największych partnerów eksportowych Chorwacji (ok. 381 mln euro; 5%), tuż za takimi państwami jak Stany Zjednoczone czy Francja, natomiast **pod względem kierunków chorwackiego importu – już na 6. miejscu** (1,15 mld euro; 4% udziału w całkowitym imporcie), po Niemczech (4,2 mld euro; 14,8%), Włoszech (3,6 mld euro; 12,6%), Słowenii (3,1 mld euro; 11%), Węgrzech (2 mld euro; 7%) i Austrii (1,8 mld euro; 6%). Wg danych chorwackiego Głównego Urzędu Statystycznego **w 2021 r. chorwacki eksport do Polski wzrósł o 36% r/r, natomiast import z Polski – o ponad 25%.**

Zewnętrzne transakcje finansowe Chorwacji są przeprowadzane głównie ze strefą euro. Na koniec 2021 r. rezydenci strefy euro posiadali 72% bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Chorwacji i 58% chorwackich zobowiązań z tytułu papierów wartościowych, co stanowi odpowiednio 45% i 12% chorwackiego PKB. Zasoby Chorwacji w strefie euro są mniejsze (37% bezpośrednich inwestycji zagranicznych i 36% chorwackich zagranicznych papierów wartościowych w 2021 r.), ale od roku 2013 stale rosną.

Według danych Narodowego Banku Chorwacji **łącna wartość inwestycji zagranicznych w kraju w okresie od 1993 do 2022 r. wyniosła 40,806 mld euro**, co pozwala zaliczyć Chorwację do grupy krajów europejskich o najwyższym poziomie inwestycji zagranicznych per capita. Największymi inwestorami w Chorwacji są Niemcy (inwestycje na poziomie 6,859 mld euro), Austria (4,898 mld euro), Niemcy (4,340 mld euro), Luksemburg (4,253 mld euro), Włochy (3,609 mld euro), Węgry (3,130 mld euro), Słowenia (2,145 mld euro), Wielka Brytania (1,321 mld euro), Francja (1,034 mld euro) i Antyle Holenderskie (854,7 mln euro). **Polska znajduje się na 21. miejscu, z inwestycjami na poziomie 299,5 mln euro.** Kluczowy był napływ inwestycji w 2021 roku, na poziomie 111,3 mln euro. Znaczna część zainwestowanego w Chorwacji kapitału zagranicznego to inwestycje w sektor pośrednictwa finansowego (banki, ubezpieczenia, fundusze emerytalne) – 21%, handel – 13%, sektor nieruchomości i budowlany – 11%, sektor telekomunikacyjny – ok. 5% oraz sektor farmaceutyczny – 4%. Relatywnie niewiele jest inwestycji typu greenfield, tworzących nowe miejsca pracy.

Mimo iż wcześniej Chorwacja nie miała problemów z inflacją, obecnie odczuwa je podobnie jak inne państwa Unii Europejskiej. W maju 2022 r. inflacja w Chorwacji wyniosła 10,8%, w listopadzie osiągnęła rekordowy poziom – 13,5% r/r.

Średnia pensja w listopadzie 2022 r. wynosiła 1050 euro, a w 2021 r. – 973 euro. W tym okresie nominalne wynagrodzenie netto wzrosło o 7,9%, ale jego realna wartość spadła o 4,9%. Można powiedzieć, że inflacja pochłonięła 54 euro średniego wynagrodzenia.

Niepokojące pozostają wskaźniki dotyczące stopy bezrobocia – mimo znacznego spadku w porównaniu np. z 2015 rokiem (16,2%) do 6,3% w 2022 r., statystyki nie odzwierciedlają poważnego problemu – depopulacji i migracji (w ciągu ostatniej dekady populacja Chorwacji zmniejszyła się o ok. 10%). Ponadto wpływ negatywny na zatrudnienie miał kryzys ekonomiczny wywołany przez pandemię Covid-19 i **duża zależność krajowej gospodarki od sektora turystycznego (ok. 20% PKB kraju).** Ponadto na wysokim poziomie pozostaje stopa bezrobocia wśród osób młodych – 4. w UE, po Grecji, Hiszpanii i Włoszech.

Według Komisji Europejskiej **w latach 2014-2020 Chorwacja skorzystała z blisko 12 mld euro z funduszy strukturalnych i inwestycyjnych**, co stanowi równowartość 4% PKB rocznie w okresie 2014-2020 i 91% inwestycji publicznych.

Rząd chorwacki oczekuje, że fundusze UE oraz tamtejszy Krajowy Plan Odbudowy doprowadzą do znaczących reform chorwackiej gospodarki. **KPO (w tym 6,3 mld euro dotacji do końca 2026 r., co stanowi równowartość 11% PKB Chorwacji w 2021 r.)** oraz unijne fundusze strukturalne i inwestycyjne (9,1 mld EUR w latach 2021–2027) stanowią równowartość ponad 25% PKB Chorwacji w 2021 roku. W tym kontekście kluczowe znaczenie ma zdolność absorpcji funduszy europejskich.

Chociaż w przeszłości było to poniżej średniej UE, Międzynarodowy Fundusz Walutowy odnotowuje postępy Chorwacji w tym względzie i wyraża uznanie dla wysiłków rządu, podejmowanych w obszarze zarządzania inwestycjami publicznymi.

2. Wymiana handlowa z Polską (mld euro)

Według danych GUS za 2022 r. Chorwacja była **36. partnerem handlowym Polski pod względem eksportu (wzrost o 2 pozycje)**, natomiast **74. partnerem pod względem polskiego importu**. Z kolei zajmowała 51. miejsce pod względem obrotów handlowych.

Obroty towarowe Polski z Chorwacją (w mln)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika		
							<u>2021</u> 2020	2022	<u>2021</u>
Eksport	606,4	720,5	854,0	930,5	916,8	1 175,9	127,2%	1 456	124%
Import	180,4	173,0	176,9	184,7	198,3	250,79	127,4%	317	126%
Obroty	786,8	893,5	1 030,9	1 115,2	1 115,2	1 426,7	127,2%	1 773	124%
Saldo	425,9	547,5	677,1	745,8	718,5	925,0		1 139	

Źródło: GUS

Według wstępnych danych GUS za **2022 r. polski eksport do Chorwacji wzrósł o 24% w porównaniu do 2021 roku i wyniósł rekordowy poziom niemal 1,5 mld euro**. Import z Chorwacji wyniósł 317 mln euro (+26% r/r). Tym samym polsko-chorwackie obroty towarowe były na najwyższym jak dotąd poziomie – niemal 1,8 mld euro (wzrost o 24% r/r), natomiast dodatnie saldo na korzyść Polski wyniosło prawie 1,14 mld euro.

Wymianę handlową z Chorwacją charakteryzuje dodatnie saldo obrotów handlowych, które cyklicznie wzrastało aż do 2019 roku. Ze względu na pandemię Covid-19 w 2020 r. polsko-chorwackie obroty towarowe pozostały na niezmiennym poziomie i – podobnie jak w 2019 r. – osiągnęły wartość 1,115 mld euro.

Największy udział w polskim eksporcie do Chorwacji stanowiły maszyny i urządzenia mechaniczne (229 mln euro), artykuły spożywcze (216 mln euro) oraz metale nieszlachetne i artykuły z nich pochodzące (153 mln euro).

Pozycjami dominującymi w polskim eksporcie do Chorwacji są przede wszystkim: meble, cygara, cygaretki i papierosy, chleb, pieczywo cukiernicze, ciasta, ciastka, wafle, części i akcesoria do samochodów, podpaski higieniczne, tampony i pieluchy, leki, jachty, łodzie i kajaki, czekolada i produkty spożywcze zawierające kakao.

Największy udział w polskim imporcie z Chorwacji stanowiły maszyny i urządzenia mechaniczne (79 mln euro), metale nieszlachetne i artykuły z nich pochodzące (41 mln euro) oraz artykuły spożywcze (39 mln euro).

Pozycjami dominującymi w polskim imporcie z Chorwacji są przede wszystkim: leki, aparatura do odbioru telewizji, monitory i projektory wideo, sosy i przyprawy, elementy izolacyjne ze szkła.

3. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Polskie inwestycje w Chorwacji

Według danych NBP na koniec roku 2021 wartość polskich inwestycji w Chorwacji wynosiła 307,7 mln euro (wobec 172,1 mln euro w 2020 r., w 2019 r. – 193,1 mln euro, w 2018 r. – 191,1 mln euro, w 2017 r. – 185,7 mln euro). Ogółem z Polski do Chorwacji w całym 2021 r. napłynęło 151,9 mln euro. Dla porównania w 2020 r. wycofano 17,0 mln euro polskiego kapitału z Chorwacji. Ponadto na koniec 2021 r. dochody polskich przedsiębiorstw z tytułu inwestycji (BIZ) w Chorwacji wynosiły 36,4 mln euro. To znaczny wzrost w porównaniu z wcześniejszymi latami – 5,5 mln euro w 2020 r. i 12,3 mln euro w 2019 roku.

Najwięksi polscy inwestorzy w Chorwacji to spółka Globe Trade Centre S.A. (GTC) – inwestycje w centra handlowe w Zagrzebiu i Osijeku, Press Glass S.A. – zakład produkcji szkła płaskiego i fasadowego (rozpoczęta w 2014 r. inwestycja typu *greenfield* o docelowej wartości 30 mln euro), OT Logistics S.A. – nabycie akcji firmy Luka Rijeka d.d. zarządzającej portem morskim w Rijeci, Asseco S.A – nabycie kilku chorwackich firm z branży informatycznej za łączną kwotę ponad 26 mln euro i włączenie ich do grupy Asseco SEE, która jest obecnie na tutejszym rynku liderem w sektorze oprogramowania i usług informatycznych dla sektora bankowego i telekomunikacyjnego. Największą polską inwestycją w branży turystycznej jest nabycie hotelu Lovran w nadmorskiej miejscowości Lovran przez POL-MOT Holding – 10 mln euro. Ponadto swoją sieć sprzedażową posiada tu firma Inter Cars, która zainwestowała w Chorwacji łącznie 12 mln euro, stając się największym dystrybutorem części samochodowych. Od 2013 r. sieć taką tworzy grupa CCC, a w roku 2014 polska spółka giełdowa LPP rozpoczęła budowę swojej sieci sklepów z odzieżą (m.in. marki „Reserved”, „Mohito”). Inwestycje na mniejszą skalę mają w Chorwacji także polskie firmy informatyczne Internet Group, Gemius i Veracomp oraz firmy inwestujące w obiekty i działalność turystyczną na wybrzeżu (pensjonaty, mariny, ośrodki nauki nurkowania). W czerwcu 2018 r. należący do Enterprise Investors (EI) fundusz Polish Enterprise Fund VIII podpisał umowę, na mocy której objął 100 proc. akcji firmy Studenac, położonej w Dalmacji sieci sklepów spożywczych. W 2019 r. polska spółka R22 dokonała akwizycji chorwackiej spółki Avalon, uzyskując ok. 30% udziału w rynku hostingu i domen. Natomiast w styczniu 2021 r. firma Selvita, specjalizująca się w laboratoryjnych usługach badawczo-rozwojowych, sfinalizowała proces nabycia od spółki Galapagos NV z siedzibą w Belgii 100% udziałów w chorwackiej spółce Fidelta, działającej na rynku badań kontraktowych w obszarze przedklinicznym, za kwotę 31,2 mln euro.

Chorwackie inwestycje w Polsce

Według danych NBP na koniec roku 2021 wartość chorwackich inwestycji w Polsce wynosiła 44,4 mln euro (w 2020 r. – 43,9 mln euro, w 2019 r. – 65,7 mln euro, w 2018 r. – 50,3 mln euro, w 2017 r. – 42,9 mln euro). Ogółem odpływ chorwackiego kapitału z Polski był na poziomie 3,9 mln euro. W poprzednich latach mieliśmy do czynienia z jego napływem, w tym w 2020 r. na poziomie 15,3 mln euro (w 2019 r. – 1,8 mln euro, w 2018 r. – 6,4 mln euro). Z kolei dochody chorwackich przedsiębiorstw z tytułu inwestycji (BIZ) w Polsce wynosiły 9,9 mln euro (wobec 2,7 mln euro w 2020 r. oraz 7,9 mln euro w 2019 roku).

Najważniejsze dotychczasowe chorwackie inwestycje w Polsce to inwestycje firmy farmaceutycznej Pliva (obecnie w składzie koncernu Teva) i producenta przetworów spożywczych Podravka, który jednak zamknął swój zakład w Kostrzycko-Słubickiej SSE uruchomiony w okresie przed akcesją Chorwacji do UE. W 2014 r. chorwacka grupa Orbico, specjalizująca się w dystrybucji artykułów FMCG, nabyła 70% udziałów w spółce Navo Polska Grupa Dystrybucyjna oraz stała się większościowym udziałowcem w firmie Dtribev – spółce dystrybucyjnej Grupy Żywiec S.A. Grupa Orbico jest właścicielem m.in. Wella Professionals, Navo Grupa, Dtribev i Optima Grupa.

4. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Chorwacji

adres: Miramarska 23, 10000 Zagrzeb

nr tel: +385 1 48 99 444 / fax: +385 1 48 99 420

e-mail: hrzagamb@msz.gov.pl, veleposlanstvo.poljske@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/chorwacja/ambasada>

Ambasada Republiki Chorwacji w RP

adres: ul. Ignacego Krasickiego 25, 02-611 Warszawa

nr tel: +48 22 844 23 93 / fax: +48 22 844 48 08, 844 22 70

e-mail: croemb.warszawa@mvep.hr

strona internetowa: <http://pl.mvep.hr/>

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Luty 2023 r.